

ФУНКЦІОНУВАННЯ КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ісаснко М.А., здоб. ОС «Магістр»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Г.О. Нагасва**
Державний біотехнологічний університет

Запровадження воєнного стану в Україні через широкомасштабне вторгнення РФ на територію нашої держави змінило звичні умови життєдіяльності суспільства. До цього фізичні та юридичні особи отримували кредитні кошти на різні потреби, розраховуючи на певну стабільність. Сьогодні у ситуації повної або часткової відсутності роботи, вимушеної зміни місця проживання внаслідок воєнних дій, окупацією нових територій, споживачі позбавлені широкого доступу до кредитних ресурсів.

Зменшення рівня платоспроможності юридичних і фізичних осіб значно погіршило ситуацію на кредитному ринку України, зокрема, різко збільшився показник частки прострочених кредитів. Більшість фінансово-кредитних установ різних форм власності постали перед проблемами неповернення значної частки активів і змушені терміново формувати резерви, що безпосередньо впливає на їх позицію на кредитному ринку.

Кредитування реальної економіки скоротилося на 5% (55 млрд грн.), а позики Уряду в ОВДП – на 2% (11 млрд грн). Слід зазначити, що загальне банківське кредитування економіки скоротилося на фоні заохочуваного державою значного росту пільгових кредитів.

Роль Національного банку України, як головного регулятора, спрямована на дерегуляцію фінансово-кредитного ринку, мета якої – підтримання учасників та зосередження на підтриманні основних показників фінансової стійкості на достатньому рівні.

Необхідною умовою безпечного функціонування кредитного ринку та його учасників є висока ліквідність їхніх активів, можливість їх раціонального розподілу, спрямовані на вирішення основної проблеми - підтримання достатності капіталу для реалізації загальної стратегії успішної діяльності кожного учасника ринку та фінансово-кредитної системи загалом.

Кредитний ринок в Україні представлений такими структурами, як банки, небанківські фінансові установи та інші юридичні особи, що не мають статусу фінансових установ, проте мають відповідні ліцензії. Основним регулятором на цьому ринку виступає держава в особі НБУ, який контролює діяльність учасників ринку банківських та

небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, платіжного ринку, колекторських компаній та інших юридичних осіб-учасників кредитного ринку [1].

Протягом дії воєнного стану Національний банк України реалізує комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на підтримання фінансово-кредитної стійкості кредитного ринку в державі та регулювання фінансового сектору. Основними з них є такі: підтримання кредитної сфери шляхом надання її учасникам оборотних коштів у вигляді кредитів з відстрочкою платежу до одного календарного року під зменшену відсоткову ставку; відновлення міжнародного кредитування (траншів) для підтримки стабільності економіки держави через міжнародні державні інституції та транснаціональні компанії для додатково залучення в кредитний сектор України; зниження видатків обігу у сфері міжнародних розрахунків шляхом використання кредитних інструментів [2].

Узагальнюючи викладене, зауважимо, що досвід України щодо розвитку кредитних відносин на кредитному ринку та його саморегулювання повинно спиратися на міжнародний досвід, країн, що пройшли подібний шлях,

Основою для відновлення обсягів функціонування фінансово-кредитного ринку України має стати державне регулювання. Це необхідна умова для майбутнього розвитку різних інвестиційних програм та пільгових кредитів на відбудову підприємств різних галузей економіки. Захист та регулювання кредитного ринку визначають наскільки стабільними та великими за розміром капіталу будуть гравці, що виступають кредитними інституціями та зможуть гарантувати економічну безпеку в довгостроковій перспективі, безпечно інтегрувавшись у світовий фінансово-кредитний простір.

Інформаційні джерела

1. Савченко Т. Г., Піонтковська Я.О. Структура та інструменти грошово-кредитного ринку. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2020. Вип. 37. С.169–180.

2. Садчикова І., Садчиков В. Державне регулювання кредитного ринку в умовах військового стану в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. №3 (31), 2023, С.190–200. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3\(31\)-190-200](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3(31)-190-200)